

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 170 кор
За границею:
на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. пл. Дембровського (Харунцизи). Експедиційні місця на в Агенції Соколовської в псалмі Гавемана.

Русланси звертає ся лише на поше одне застереження. — Рекламіцї неочеканї відіти від нїхтї. — Оголошенї значїні публікують ся по ціні 20 с. від строчкї, а в «Пасланї» 40 с. від строчкї. Падкї і приватні дописанї по 3 с. від строчкї.

Польске посередництво.

(X) Нагле відрочене державної ради дня 22. марця після двотижневої обструкції не було для нікого несподіванкою і не зробило на нікого якогось особливого враження. За те безнастанні переговори, які вели ся поза засіданнями посольської палати дають тепер багатий засіб до всякого рода здогадів і обговорів політичного і парламентарного положення. Та поки і про се висловимо свої погляди, хочемо на разі зібрати останні висліди тих переговорів.

Ві вторник пополудні відбуло ся в святилиці президента посольської палати засіданне провідників польського Коло, молодоческого клубу, чеської шляхти і чеських аграрників під проводом презеса Коло Яворського. Передовсім запитав др. Пацак, чи згідні з правдою вісти деяких дневників, мов би то правительство дало почин до сих переговорів. На се відповів п. Яворський, що переговори розпочали ся виключно з почину польського Коло, а не з понуки якого небудь иншого сторонництва ані правительства. Справи сеї підняло ся добровільно польске Коло. Ніхто не впливав в тій справі на Коло, а оно приняло ся добровільно ролі чеського посередника лише з понуки власної і подав на останку до відомости зібраних заяву німецьких стороництв.

Др. Пацак представив опісля заяву чеських послів, що они обстають на заведеню внутрішнього урядованя чеською мовою, але виконане сеї справи є обовязком правительства і не може бути предметом переговорів і уступок в користь Німців, а засноване чеського університету на Моравії є культурним домаганем, яке повинно бути сповнене на підставі арт. XIX основних законів державних. Отже чеські послї застерігають ся проти втяганя тих двох питань до переговорів, але готові радо пересправляти з Німцями що-до инших питань спільного пожитя національного, що-до шкіл для меншостей, що-до язика в автономічних властях, ординації виборчої і ліпшого уладженя адміністрації. А іменно не супротивляли-б ся они пересправам про заведенне відповідного новочасним вимогам поділу на округи (Kreisverfassung). Пересправи про такий поділ могли би довести доволі легко до успішного висліду і се був би корисний почин до обговорю инших питань. Чеські послї бажають щиро і радо чесного і справедливого мира і зовсім не мають инших цілий на оці.

Предсідателі чеської шляхти гр. Сільва-Тарука і чеських аграрників Кубр заявили, що та заява молодоческого клубу відповідає зовсім їх поглядам і становищу, а після того п. Яворський заявив, що подасть се до відомости німецьких стороництв.

Після двогодинної розправи, яка опісля вивязала ся над сею справою, заявив п. Яворський, що він передасть сю заяву німецьким стороництвам. Доси одначе не

появила ся ніяка відповідь в дневниках на сю чеську заяву. З дневникарских лише голосів можна здогадувати ся, що Німців, бодай деяких, немило вразила та заява чеська і видала ся їм начеб зірванем переговорів. Одначе инші знов голоси не оцінюють так строго сеї відозви, навпаки бачать в ній охоту Чехів до порозуміння. Великодна перерва (14 цвітня) дасть доволі нагоди одній і другій стороні в кругах виборчих і в дневникарстві розправляти на сю тему, але чи таке широке обговорюванє сих питань веде до зближеня і помирення, про се можна-б скорше сумнівати ся.

Що говорять числа?

Додаток і коментар до урядового звіту ч. к. Ради шкільної кравної зі стану шкіл середних в р. шк. 1902/03.

(Дальше).

На загал беручи, Галичина не має нормальної гімназії о 8 головних класах; є лиш три заклади о 8 головних та 1 або 2 рівнорядних класах, с. є в Хирові і дві нові гімназії VI. у Львові і IV. в Кракові, но і они відай довго такими не остануть, бо відносини не можуть ся параз на ліпше поправити.

Відчисливши призначену до поділу гімназію в Ряшеві (тут 8 головних а 17 рівнобіжних клас), бачимо в Новім Санчі 8 г. а 13 р. клас, в польській в Тернополі (8 + 12), в академічній у Львові 8 гол. а 11 рів., с. є разом 19 клас. Для об'єктивности мусимо завважати, що гімназія в Новім Санчі справді більше ненормальна, чим академічна у Львові; она має о 2 класи більше а 2 сталі етатові посади учительські менше (лишень 13) чим наша, натомість 18 суплементів (найбільше по гімназії в Ряшеві). Ся гімназія просить ся сама поділу і реорганізованя. Рускі гімназії в Перемишлі і Коломиї мають як на відносини галицькі нормальне число клас, с. є 8 гол. а 4 рів., до чого приходить ще приготовляюча класа; такого самого добродійства с. є приготовляючої класи жеде руска гімназія в Тернополі; тут є 6 головних а 5 рівнобіжних клас (значить, більше рівнобіжних чим в Коломиї і Перемишлі).

З сего виходить, що академічна гімназія повинна конче дочекатись поділу або на два заклади а бодай на головний заклад і на філію з окремим управителем, бо годі вимагати від директора, щоб він з успіхом такий кольос, с. є 19 клас уміщених в вартері і на трех поверхах такого будинку як Народний Дім. Сеж переходить сили одного чоловіка. Ми желяем в інтересі педагогії і дидактики такого поділу також польским гімназіям в Новім Санчі і в Тернополі, но домагаємо ся того самого для академічної у Львові.

Придивім ся ще потроха числови етатових посад учительских. Таблиця IX виказує, що всі гімназії числячі вже 14 клас (деякі вже при 13 або і 12 класах) мають двох сталих учителів до науки язика німецького; тимчасом академічна гімназія у Львові мусить вдовольнятись при 19 класах лиш одною такою посадою, так що навіть в вишній гімназії учить в 3 класах заступник учителя. Дальше мусимо замітити брак сталих посад учительских до науки руского язика в

гімназіях в Ярославлі (тут 92 греко-католиків а 88 Русинів), в Сявоку (174 гр. кат., 171 Русинів) і в польській в Тернополі (81 Русинів, хоть ту вже складають ся переважно на се число VII. і VIII. класа, яких не має ще руска гімназія). В Сявоку креовано на р. 1904/5 задля великого числа клас (8 + 10) ще дві посади етатові; буде тепер на 18 клас 16 посад, а академічна у Львові остане при 15 посадах на 19 клас!..

Для чого руска гімназія в Перемишлі має мати аж двох учителів до польского язика, сеґо годі нам порозуміти. Тут відай або помилка зайшла, або якесь нове чудо дієсь!..

Сталі посади для учителів гімнастики має лиш шеста часть гімназій, с. є 6 закладів. З руских не тішить ся очевидно ніяка сею ласкою; академічна гімназія може хіба мати собі за щастє, що діждалась сеґо року до довгій перерви вправ в рускім «Соколі», до чого безперечно приложила руку Міністерия; се перевела Рада шк. кр. мимо многих невигод і тісноти в льокалі нашого гімнастичного Товариства. Та Спаси-Віг і за се!

Додати випадє і се, що 15 сталих посад подібно як академічна гімназія у Львові (при 19 класах) мають польські заклади при много меншім числі клас: пр. в Бохні (при 15 кл.), в Бродах (14), Ярославлі (14), в Яслі і в III. в Кракові (при 16 кл.), в II. німецькій у Львові навіть при 13 класах, і натомість 17 посад мають гімназії св. Анни в Кракові (при 17 кл.), V. у Львові (17 кл.), польська в Перемишлі (16 кл.); 16 посад має гімназія в Самборі при 15 кл., а 18 посад гімназія в Станиславові при 16 класах. Про некорисне положенє гімназії в Новім Санчі і польської в Тернополі сказалисьмо више нашу гадку і наше бажанє.

Реальних шкіл має Галичина в цілости десть; повних закладів є лиш пять, три будуть вже в слідуємім році доповнені, одна за три роки (в Коросні), а послідна в Снятині числить доперва одну класу. Русинів в всіх закладах є 176 (греко-кат. 194) і найбільше числить реальна школа в Тернополі (55) і лишень она має сталу посаду катехита руского. У Львові ходить до обох реальних шкіл 59 Русинів (65 греко-кат.), в Станиславові 36 Русинів (41 греко-кат.), а в Ярославлі 20. Спитаєм, чом так мало?

Тут треба найбільший докір зробити самим Русинам, що так мало синів посилають до реальних шкіл. Єсли жидів в школах реальних є 903, то чиж не може бути бодай тільки само або хотьби половина Русинів? Політехніка видає независимих людей, отвирає укінченим і іспитованим студентам добрі посади в краю і в цілім цивілізованім світі; чомуж не користати нам з таких студій? Чиж ми маємо за много независимих і добре ситуованих людей?

Дальше бе в очі, що в жадній реальній школі нема сталої посади учителя рускої мови. Чиж можуть родичі Русини посилати охотно свої діти до шкіл, в котрих нема ані руского катехита ані професора рускої мови? Чиж реальні школи мають бути раз на все для нас прямо недоступні?

Цім дальше.

Рада шк. кр. подає, що пересічно припадає на одну гімназію 654 учеників (с. є о 100 учеників більше чим перед 5 роками — мимо заложеня 4 нових гімназій). В реальних школах відношенє ліпше; тут припадає 368 учеників на

єдин заклад. Се суть після власних слів Ради шк. кр. ненормальні відносини. Они остануть і далше ненормальні, бо Галичина має замало фахових шкіл і продукує лиш урядничу інтелігенцію, о котрій дасть ся сказати: glänzendes Elend. Ті невідрадні відносини остануть так довго, доки суспільність в Галичині не змінить свого погляду на вагу, велике значінє і поважанє стану купців, промисловців і ремісників. У нас не може собі урядник представити свого сина инакше як знов урядником, чи професором, сьвящеником, лікарем — або вкінці інженером. В інших цивілізованих краях мають купці, промисловці а навіть ремісники висші студії, а бодай укінчену середню школу, та не чуять ся низшими або гіршими від урядничої касті. Значить, Галичина не може ся економічно і культурно подвинути, бо має за мало промислових і торговельних шкіл і не уміє створити стану богатих купців, промисловців і ремісників, котрі б зуміли на основі висших студій і всесторонньої практики розвинути на власнім ґрунті промисл, торговлю і ремесло.

По приймім се ненормальне пересічно число учеників — 654 в гімназіях — яко нормальне (очевидно в нашій бідній Галичині), яко „salutem necessarium“. Таблиця 5. подає нам в гімназіях загальне число греко-католиків 4179; таблиця 6. загальне число Русинів 3165. Тут зайшла в численю се є в додаваню довгої колоюни в звіті Ради шк. кр. фатальна і то подвійна помилка на некористь Русинів, бо аж о число 502 в додаваню і о число 406 (се є число учеників рускої гімн. в Коломиї, котрих вписано яко Поляків) разом отже о 909 Русинів менше, так що число Русинів в гімназіях вишло 3165, місто 4074; таким робом є і загальне число всіх Русинів в середних школах 3341 хибне, бо має бути 4250. Серед тих обставин є і процентові обчисленя цілковито хибні. Не припускаєм, щоби то сталось нарочно, но всеж помилка змінє всі відношеня процентові. Рівнож находимо помилку в численю учеників Поляків, но в тім случаю на їх користь, бо одержуємо 17022 місто 16494 се є о 528 більше. — По вернім до учеників Русинів. По відтягненю 4074 від числа греко-кат. останє 105. — Значить 105 греко-католиків подало польську народність яко свою рідну. Се ті славні окази звані gente Rutheni, natione Poloni. Придивім ся тому ближше! Якїж то заклади криють в собі ті перлини? Найбільше їх бачимо в гімназіях польських в Перемишлі (15) і Коломиї (19), побіч котрих існують свої рускі заклади; се отже доморідні яничари, се сини москвофілів. Далше їх бачимо на границі мови рускої і польскої се є в Ярославі (10), в Ряшеві (13), в Самборі (14), в Новім Санчі (5), в Кракові (9), в Бохні (8), в Хирові (8), а вкінці в польських гімназіях у Львові, а то в гімн. Франц Йосифа (18) і в IV (13); в других гімназіях бачимо їх в дрібних числах (від 1—3). В реальних школах найдєсь на 194 греко-кат. 18. Поляків. — Натомість з признаєм належить піднести національну свідомість в таких гімназіях як в Яслі, в П. в Кракові, в Підгірю, далше І. польській в Тернополі (против практики в Коломиї і Перемишлі), в Тарнові та вкінці в наших корінних містах як Бережани, Бучач, Дрогобич, Станіславів і Стрий, котрі не дають захист таким хамелеонам.

(Конець буде).

З Краєв. Тов-а кредит. урядників і сьвящеників.

Звичайні загальні збори членів Краєвого Товариства кредитового урядників і сьвящеників, стов. зареєстр. з обмеженою порукою у Львові відбули ся при численій участі членів місцевих і замісцевих в понеділок дня 21. марца с. р. о 5. год. вечером в льокалях товариства. Збори відкрив короткою промовою президент Ради надз. радник Ярослав Ільницький і сконстатувавши, що збори правосильно скликано, покликав на заступника председателя зборів проф. Івана Бічая а на секретаря п. Ілька Яремкевича.

З порядку дневного відчитав п. Ілька Яремкевич протокол з попередних загальних зборів з дня 5. марца 1902, який без дискусії приня-

то. Опісля уділив председатель голосу директору Ал. Сероїчковському, котрий відчитав звіт дирекції за рік адмін. 1903. Після сего звіту приступило до товариства в році 1903 нових членів 131 так, що з днем 31. грудня 1903 числяло товариство 340 членів з 394 декларованими уділами на суму 19.700 К, з чого в дійсности вплачено 14.648 К 86 с або 74% суми декларованої. Фонд резервовий збільшив ся о суму 643 К 38 с і вносив 31. грудня 1903 — 1.112 К 20 с. Вкладки щадничі збільшили ся о квоту 37.314 К 59 с і вносили в дни 31. грудня 1903 — 80.792 К 65 с на 138 книжочках вкладкових. Відношенє капіталу чужого до власного представляє ся як 5 1/2 : 1. Позичок на скрипти і векселі уділено в 1903 році 184 в сумі 141.222 К 68 с, сьлано в цілости 81 і на рати суму 80.192 К 25 с. В дни 31. грудня 1903 мало товариство 202 позичках скриптових і вексельних суму 100.303 К 33 с. На льокациях в кредитових товариствах, банках і щадниці поштової була в дни 31. грудня 1903 ульоквана квота 1637 К 95 с. Приходи в році 1903 вносили 246.767 К 01 с а розходи 246.977 К 26 с, отже загальний оборот касовий в році 1903 вносив: 493.744 К 27 с. Сальдо коштів адміністрації по потрученю звороту від сторін вносило 1.466 К 98 с, в чім містить ся квота 120 К видана на добродійні ціли а іменно по 20 К на бурси в Сяноці і Ярославі, на інститут музичний у Львові, на бурсу ремісничо-промисловою у Львові, на будову церкви в Бахорці, на прогульку «Сокола» до Угорщини 10 К і по 5 К на коляду для дітей школи імени Шашкевича і титомців Селянської бурси у Львові. Чистий зиск по амортизованю з коштів заснована 286 К 30 с, з инвентара 15% т. є. 74 К, приділено до фонду резервового 280 К 98 с і утвореню резерви податкової 60 К вносить 613 К 57 с. Звіт дирекції кінчить ся визнаєм до рускої інтелігенції, щоби як найчисленіше приступала в члени Товариства і льоковала в нїм свої оцадности, і внесенєм, щоби загальні збори висказали подяку редакциям руских часописий «Діла», «Руслана» і «Галичанина» за поміщуванє комунікатів товариства.

Перед отворенєм дискусії над тим звітом, уділив председатель голосу п. Миколі Мельникови, членови комісії ревізійної котрий відчитав звіт комісії ревізійної і поставив єї іменем вносє, щоби загальні збори прийняли звіт за рік адм. 1903 і уділили дирекції і Раді надзираючій абсолюторію. По переведеній дискусії, в якій забрав голос п. Угрин в справі бухгалтерийного звіставлюваня рахунків, що пояснили директори п. п. Сероїчковський і Грозик, прийнято звіт дирекції і комісії ревізійної і уділено дирекції і Раді абсолюторію.

Опісля по мысли внесеня Ради надзираючої рішили збори розділити чистий зиск 613 К 57 с в отсей спосіб: до фонду резервового по мысли § 17. статута 10% т. є. 61 К 36 с, на 6%-ову дивиденду від уділів членських 505 К а решту 47 К 21 с, приділити додатково до фонду резервового.

Слїдувала пята точка порядку дневного с. є вибір шістьох членів Ради надзираючої. По відданю карток оголосили скрутатори проф. Андрій Алиськевич, о. Теодозій Лежогубський і п. Микола Заячківський, що членами ради надзираючої вибрано на дальші три роки: о. Володимира Ганицького, пароха Рудна, секретаря суду Івана Чернявського, радника Юліана Січинського, проф. Івана Бічая і урядників «Дністра» пп. Ілька Яремкевича і Осипа Кузьмича. Заступниками членів Ради надзираючої вибрано: о. В. Лиска, Івана Строньского, Ілька Пака, Володимира Крижановского і Йосифа Сахрина. Членами комісії ревізійної на рік 1904. вибрано одноголосно пп. Николая Мельника, асистента рах. Дирекції домен і лісів, Андрія Кляка, бухгалтера тов-а взаїмн. обезп. «Дністер» і Йосифа Максимовича, урядника товариства взаїмного кредиту «Дністер», а заступником члена Комісії ревізійної п. Йосифа Мойсеовича, асист. рах. Дирекції поштової. Відтак затверджено одноголосно вибір на дальші три роки директором товариства п. Алекс. Сероїчковского а заступниками директорів о. Теодозія Лежогубского, катехита у Львові, Юліана Левицкого, професора гімна-

зияльного і Любомира Рожаньского, конципієнта адвокатского у Львові.

При внесенях і інтерпелляциях членів п. Яків Пачлюк ставить бажанє, щоби дирекція при уділюваню кредиту не робила трудноостей і не ставила тяжких умовій безпеки. Відповідає директор Ал. Сероїчковський, зазначаючи, що услівя уділення позичок є можливо найкориснійші та що їх сам статут товариства приписує. В дискусії забирали голос секретар Іван Чернявський і професор Іван Бічай, зазначаючи, що власне дирекції належить ся повне признає за осторожність при уділюваню позичок і жаланя відповідної безпеки. Коли шіхто більше не жадав голосу, председатель замкнув о год. 8 1/2 вечером збора, подякувавши присутнім за численну участь, підніє красний розвій товариства у всіх напрямках, єго потребу і користь для рускої інтелігенції, в чім найбільша заслуга дирекції, і вїзав присутніх, щоби кождий старав ся придвувати товариству нових членів і поширав дальший єго розвій.

Япаньско-росийска війна.

Япанці на суші.

Кореспондент Daily Mail, який перебував в Чінампі, одержав від япаньского правительства розказ, що він повернув до Сеулю. На підставі зібраних дат він пересилає слїдуючі подробиці про рухи япаньских війск. Головною точкою виладовуваня япаньских війск є Чінампі. Звідам війско і амуніцію висилають до Піннуну, як до етапової стації перемаршу япаньских війск. Дня 13. с. м. япаньскі гарнізон, після обчислень кореспондента, вносив 20.000 людей. Але на 10 днів перед тим могли Росіяни легко зайняти місто, бо япаньска залога числила тільки 250 людей, але російским війскам не доставало підмоги і також не могли утримати ся в Анджу, бо командант побоював ся, що коли лід на ріці Ялю пукне, він буде вовсім відтягтий від звоси з головною російскою армією. (Ввиду сего, що ріка Ялю мала становити лїнію вимаршу російских війск та щонаміром Росиян було заманити Япанців в глибину краю, щоби умучити їх маршами, утруднити запровіянтованє і унеможливити евенуальний скорий відворот на кораблі — заніманє міст Піннуну і Анджу було би безцільне і тактично шкідне). Дня 17. марца до стоячих там залогою 20.000 Япанців прибула ще 1. і 2. дивізия шіхоти і часть 12. дивізии, які рушили до Анджу. Кореспондент підносить велику прецизію в виконуваню розказів. Виладовуванє війск іде в найбільшім порядку і легко. Вояки находять ся в надзвичайно добрім настрою і крім кількох випадків дисентерії і запалєня легких, не панують жадні недуги серед них. Натомість япаньска кінниця має дуже лихі коні. Запровіянтованє війск відбуває ся з трудностю, бо околиця є надзвичайно убога і не має жадних средств живности.

Куропаткін в дорозі.

Головний вожд ген. Куропаткін вже переїхав через Балкан. По цілій дорозі стрічали єго представителі міст і депутації з желанями щасливого покінченя війни. Куропаткін всюда давав вираз своєму твердому пересвїдченю на повну побїду, але і застерігав ся zarazом, що ствіча з ворогом не наступить єще так скоро. Тимчасом після вісток, які надходять з театру війни вже леда день можна надїяти ся поважної битви над лиманом ріки Лїво. До Харбіна прибуває щоденно сибірскою залізницею 5.000 війска разом з відповідним воєнным матеріалом. Росийска телеграфічна агенція доносить: На вістку про приїзд Куропаткіна в трансбайкальскі околиці, ген. Левевич вислав до него телеграму, в якій пише: Війско жажде пімети на ворозі і з нетерпелївостю счікує Вашого прибутя до армії. Як доносять, в полудневій Манджурії і в Корей панує спокій. Корейці жалують ся на лихе обходженє з ними Япанців, які угнетають населєнє і рабують єго, рідко платячи за побрані провіянты.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Никифора, Християн; рим.-кат. Емануїла. — В неділю: руско-кат. Венедикта, Алекс.; рим.-кат. Губерта.

— **Відчит проф. д-ра Івана Колача** про Канта відбуде ся заходом тов-а ім. Котляревського в неділю дня 27. с. м. о 6. год. вечером в салі „Рускої Бесіди“ (Ринок ч. 10). — Просить ся о численну участь.

— **Концерт в честь Шевченка**, устроєний нині між год. 10^{3/4} а 1. в полудні учениками рускої гімназії в салі „Народного Дому“, удав ся вельми гарно. Вступне слово мав ученик VII кл. Петро Мечник про значіне Шевченка для українського народу, а при кінці концерту промовив до молодіжи теплими словами проф. Кокорудз. Часть музикально-вокальна визначала ся гарним добром і добрим виконанем. Програма ранішнього концерту, призначеного виключно для учеників, мало рижвила ся від оголошеної програми пізнішого вечірного концерту для ширшої публіки. Початок вечірного концерту о 5^{1/2} год. в тій самій салі.

— **Друга Читальня „Просьвіти“ у Львові.** І загалні збори Читальні „Просьвіти“ у Львові на Жовківській передмістю відбули ся в неділю при участі 80 людей. Між учасниками було трох священників: о. Лежогубский, о. Мохнацкий і о. Галант та около 30 осіб місцевої світської інтелігенції, в чім половина пань, а решта, понад 50 осіб, були з передмістя ремісники і робітники. Іденів перед збором і на зборі вписало ся поверх сотка. Реферат о ідеї читальні „Просьвіти“ і цілої просьвітної організації виголосив в пориваючих словах о. Лежогубский, як відпоручник Головного Виділу „Просьвіти“, а заравом появив статут, по чім вибрано виділ і установлено вкладку членську по 30 сотиків на місяць від особи. Два відпоручники Читальні „Просьвіти“ в середмістю відчитали гаряче привітне письмо від свого виділу, за котре збори подякували грімким „славно“ і довготривалими оплесками. По поладнаню кількох внесень зібрані розійшли ся, співваючи „Ще не вмерла Україна“. Зарав потім уконституував ся виділ, вибравши п. Стефана Яросевича головою, о. Стефана Мохнацкого заступником голови, п. Василя Равлюка секретаром, п. Василя Ігната касиром а п. Юліана Сьмішка бібліотекарем; споміж заступників виділових пп. Івана Чорній і Івана Лучака установлено першого господарем Читальні. — По заєданю виділу голова п. Яросевич запросив кількочайцять осіб на гостину, при якій виголошено гарні бесіди. Між иншими також ураджено вислати до міської ради петицію о заведеню обовязкової рускої мови в школі ім. св. Мартина.

— **З Бережан** доносять, що в неділю дня 27. с. м. о 7^{1/2} год. вечером члени Читальні „Просьвіти“ в Раю відіграють в салі „Наді“ комедію „Сільські аристократи“. Дохід призначений на заснованю читальняної крамниці.

— **З Дрогобича** доносять: Загалні збори політичного товариства „Дрогобичка Народна Рада“ відбудуть ся ві вторник дня 29. с. м. в Дрогобичі о год. 2^{1/2} в льокалі Читальні „Просьвіти“ на Задвірнянськім. Поряток дневний: „Політичне положеню Русинів“.

— **Для Старосамбірщини.** Вибори до повітової ради в Старім Самборі відбудуть ся дня 20. цвітня в групі сільських громад (12 членів), дня 26. цвітня в групі міських громад (7 членів), а дня 29. цвітня в групі більших посєлостей (7 членів).

— **Закон о бюрах посередництва праці** — як доносить Счас — вже одержав цісарську санкцію, а краєвий виділ приготовляє все потрібне до его заведеню.

— **Запомоги для хліборобів** На остатнім засіданю краєвий виділ ухвалив розділити призначену соймом квоту на запомоги для хліборобів в околицях навіщених елементарними нещастями. Сойм призначив на ту ціль: 24.700 К на позички, а 231.000 К на беззворотні запомоги. З послідної квоти роздано загалом 161.000 К. Беззворотні запомоги одержуть отсі повіти: Підгайці 8.000 К, дальше по 5.000 К одержуть повіти: Бала, Бохня, Броди, Бжеско, Бучач, Хшанів, Горлиці, Кольбушева, Краків, Милець, Мислиничі, Н. Санч, Рогатин, Скалат, Стрий, Тернопіль, Теревовля, Вадовиці і Золочів; 4.000 К Заліщики; по 3.000 К Бережани, Березів, Долина, Ясло, Яворів, Калуш, Коломия, Кросно, Ліско, Надвірна, Н. Торг, Пільно, Перемишль, Рудки, Тарнобжег, Жовква і Живець. Признані квоти краєвий виділ передасть повітовим виділам на закупо наслідя на весняні засіви, а повітові виділи мають се наслідя продавати по низших цінах, як его закуплено, або в случаях виімкової нужди давати даром. Бєли би остала яка квота з признаної запомоги, то повіт. виділ має єї ужити на публичні роботи. Хто буде користувати ся тим даровим наслідем — п. бачимо.

— **На великодні свята** п. винні неї патріотичні і патріотичні заосмотри ся в народні марки. Замоляти народні марки треба вчасно перед

святими в Народній Канцелярії або на відтинку переказу або карткою а Народна Канцелярія вишле з марками чек для аложеня належитости. Нєхай жадна переписна картка вислана з патріотичного руского дому з святоточними желанями не буде без народної марки! — *Народна Канцелярія, Львів, Ринок 10.*

— **Земля на продаж.** З Бережан доносять, що дня 28. с. м. відбуде ся в тамошнім окружнім суді ліцитація дїбр Тучна, оцінених на 96.319 К 25 с. Найнижша ціна вносить 64.346 К 17 с. — В товмацкім повіті на фільварку Березина коло Одаїв гориглядских є на продаж через парцеляцію 300 моргів рілі в ціні разом з всіми коштами по 440 К за морг і 140 моргів ліса по 130 до 240 К за морг. Ріля дуже добра, пишенична, ліс молодий, кількочайтний. Парцелянти можуть дістати материял на будинки. На місци буде дуже добрий заробок коло регуляції Двістра. Купці можуть одержати догідний кредит на часть ціни кушпа. Продає др. С. Данилович, адвокат в Тернополі.

— **Іменованя і відзначеня.** Президент міністрів іменовув: старостами старшого повіт. комісаря і Еразма Вичульковського і секретаря намісництва Евгєна Свободу; секретарем намісництва Петра Гамулинського повіт. комісаря, а комісаря Казимира Ястшембского старшим повітовим комісаром. — Цісар надав старостам Болєславови Студиньському в Золочеві і д-рови Станиславови Устияновському у Львові титул і характер радників намісництва.

— **Справа рускої гімназії в Кіцмани,** яка поступає наперед ізза перепов роблених кацапами доволі пняиво, прийла тепер таку форму, що громадска рада в Кіцмани на внесене д-ра Гербля, який грає ролю Бажанового махера і розкритикував „в пух і прах“ міністерський проект умови з громадою, рішила запрокутувати міністерству новий контракт, силою якого мала-б громада зобовязати ся лише до поставленя будинку для гімназії; сьвітло, опал і удержанє сторожа мало-б правительство взяти на себе. Рівночасно порішено просити дирекцію дїбр гр.-пр. фонду, щоб она із своєї кишпєні поробила адаптації в належнім до него будинку, в якій мала-б гімназия єпершу містити ся. За попередем в сій справі має звернути ся гром. рада до краєвого президента і митрополита. (За „Буковино“).

— **Купони гіпотечних листів** платні дня 1. мая і виљсочані листи, виплачують каси ц. к. упр. галицького акційного Банку гіпотечного у Львові вже тепер за потрученем 3^{1/2}% есконту за час недостаючий ще до речинця виплати 1. мая.

— **Для вигоди подорожних.** Дирекция держ. зелїзниць в Станиславові заводить дня 12. цвітня с. р. окремий поїзд особовий ч. 322, який виїде зі Станиславова о 6. год. вечером, а стане у Львові о 9. год. 40 мін. вечером після зелїзничого часу. Сей поїзд призначений виключно для подорожних, що будуть їхати до посередних стацій між Станиславовом а Львовом, а також до самого Львова передовсім для жовнівів вертаючих зі сьвят. В тім самім дни будуть заведені також поїзди з Іцкан ч. 314 і з Чорткова ч. 1218 до Станиславова.

— **„Неточности“.** Доносять, що львівський магістрат ухвалив усунути з урядованя виділ стоваришеня малярів вивісок, лякерників і т. ин., а причиною усунєня є деякі неточности і хибні урядженя в зарядї майна стоваришеня. Правительственным комісарем назначено п. Романа Ключенка.

— **Оподатковані фортепiani.** Для поправки бюджету м. Львова проєктовано на оновіднім засіданю міської ради оподаткованє фортепiani, яких у Львові є около 8000. Податок мав би вносити 10 К від штуки.

— **В справі будови приоту для дїчат в Станиславові** одержуємо до поміненя отсю відозву: Родимці! В неустаючій борбі, яку від віків ведемо з ворогами, на одну річ мало звертаємо уваги, а то на вихованє і на образованє жіноцтва. Під вражінєм, що для відвертя напору фізичної сили, весь засіб так материяльної і як моральної енергії треба переаивати в мужєский пол, вже з природи дужший, ми зовсім полишили жіноцтво. І так сотки літ брат розвивав єї умові сили, насичував єї добутками вселюдської культури коштом своєї рідної сестри, котра заперта в родивній глуши, без науки, без висшої освіти, в занедбаню і убожєстві духа переживати мусїла свій одностайний вік. Такий стан відбив ся вельми некорисно на цілій вдачі нашого народу. Не стало межи намь сильних, рішучих характерів, а взяди верх непостійність, рівнодушність а навіть повна зневіра до всего, а се тому, бо нема у нас жінок, котрі би розумїли своє єуспїльне становиско і обовязки плинучі з него, котрі би взмїли піддержати ослабаючу бодрість духа та ломлячу ся енергію борючих ся мужів. Нема у нас матерій, котрі би в жіньних серцях дігив євоїх запалюваннє невгасимий огонь любови до Руси-України. Нема а відки мають взятись, кєли не журимо ся, аби діти? Тому то і б рба наша національна така тяжка, така без-

виглядна, тому тільки відступників, тільки погною для инших націй...

Родимці! В імя тої переважної справи ми, Товариство Русках Женщин в Станиславові, відиваємо ся до Вашої жертволюбности, поможіть нам здвигнути приют, де би наші дївчата могли вуховати ся на правдиві патріотки, Русинки на гідні товаришки борців за красшу долю Руси-України. На дївочий Інститут закупили ми реальність за 24.000 К. За великий тягар спадає на нас і самі ми єго понести не годні, бо нас не богато. Тож кличемо до Вас, братя і сестри, поратуйте нас, хто чим зможе! Хоть які тевер тяжкі часи, хоч тисячні потреби ждуть заспоковня, то таки нам жертви не відмовте від єст собі уїміть, а дайте, бо то для народа, бо то для єго будучности. Всякі датки просимо прислати на руки Вп. Рибчукової, ул. Копєрника. В Станиславові, в марці 1904. За Виділ Тов. Руск. Женщин: *А. Кульчицка*, предєдателька. *М. Скождополева*, писарка.

— **Знесенє ген. інспекторату війск.** Pilsner Tagblatt дізнає ся, що посада генерального інспектора війск, опорожнена зі смертю кв. Виндшгреца вже не буде обсаджена. Також дві другі посади інспекторів, які займають тепер генерали Райнлендер і Вальдштетен мають бути знесені з огляду на проєктовані ошадности в війсковім бюджеті.

— **Грізний пожар.** З Луцка доносять: Дня 10. с. м. огонь підложений з чотирох сторін, знищив зовсім місточко Клевань на Волини. Жертвою пожару упали православна церков, почта, суд і 600 домів. Всїли виратувати лиш латинський костел, завдяки густим деревам, які єго окружають. Пожар лютив ся від 10. рано до 11. год. в почі. Лишило ся 5000 осіб, переважно Жидів, без даху і средств до житя.

— **Подяка.** Комітет Шевченкового концерту складає подяку Вп. Паням О. Ціпановській, Г. Телїшевській і О. Вахнянинівній за се, що ласкавою визначною участю в концерті причинили ся до величавости нашого народного сьвята.

— **Дрібні вїсті.** В Гумнєсках, березівського повіта, Галицке Товариство вивертїло нафтовий закон, глубокий на 505 метрів, який дає денно 2^{1/2} вагона кипячки. — Президент м. Львова, др. Малаховський тяжко занедужав. — Із Станиславова доносять, що утік директор тамошної каси хорих, в якій викрито дефравдацію. — З замкневого столика лат. крилошанина о. Лев. украдено оноді по розбитю замку квоту 600 К в 100-коровних банкнотах. Полїция є вже на єлді злодія, за котрим вислала телеграфічно стежні листи. Злодієм має бути служачий крилошанина, Антін Грабінський, котрий перед кількома днями мав виїхати до Америки. З ним разом мала виїхати єго любовниця Марья Кручек.

— Поетичний кутик.

Фрагменты.

Там в огороді рожі зацтили
Весна настала, пипаєсь гай
Зеленим листем, фурчить ручай —
А в мому серцю осїнь, могила...

Там в огороді цвітї пахучі,
За огородом безмежна даль, —
А мое серце шматкує жаль,
І очі слєози палять некучі...

Франц Михайлів.

В кожій рускій хатї повинна бути на стїні мала всеї Руси-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Львові. (Велїчина : 75x59 см.). Коштує лишє 40 сот. Молодїж при науці чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчизни.

Посмертні оповїстки.

— **О. Олександр Мардрович**, парох в Радчи, станиславівського деканату, упокоїв ся дня 17. с. м. в 39. році житя а в 15. році сьвященства. В. є. п.!

— **Іван Турневич**, податковий адюнкт, упокоїв ся у Львові дня 19. с. м. в 26. р. житя. В. є. п.!

Телеграми

з дня 25. марца.

Неаполь. Прибув тут цісар Вільгельм, на помостї парохода бременського „Льйда“, привитаний довготривалими сальвами середземної італійської фльоти, а відтак міськими властями міста Неаполю. Нині прибуває єюда італійський король в товаристві президента кабінету і міністра заграничних справ.

Будапешт. Угорска палата послів прийла в третім читаню бюджет за рік 1903. Відтак розпочала ся дискусия над тимчасовою умовою з Хорватією.

